

การสื่อสารอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านเว็บไซต์ข่าวในประเทศไทย

ปราง ธาระวานิช¹

¹คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

E-mail: ¹ptharawanich@hotmail.com

Received: December 22, 2019

Revised: May 26, 2020

Accepted: May 29, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านหัวข้อข่าวและภาพข่าวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย 2) ศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านหัวข้อข่าวและภาพข่าวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่ก่อตั้งโดยคนพิการทางการเคลื่อนไหว 3) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยและในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่ก่อตั้งโดยคนพิการทางการเคลื่อนไหวมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ผลการวิจัยพบว่านำเสนออัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านหัวข้อข่าวและภาพข่าวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย คนพิการทางการเคลื่อนไหวคือ ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป ผู้ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไป ผู้นำเวทมนานาสงสาร แต่ก็เป็นผู้มีศักยภาพได้ ส่วนการนำเสนออัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านหัวข้อข่าวและภาพข่าวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่ก่อตั้งโดยคนพิการทางการเคลื่อนไหวคือ ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป ผู้ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไป แต่ไม่ใช่ผู้นำเวทมนานาสงสาร และเป็นผู้มีศักยภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์คนพิการในเว็บไซต์ พบอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องคือ ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไป และเป็นผู้มีศักยภาพ ส่วนอัตลักษณ์ที่มีความขัดแย้งกันคือ ผู้นำเวทมนานาสงสาร ซึ่งสะท้อนว่าสังคมไทยยังคงอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านมุมมองในการมองความพิการยังไม่อาจสลัดทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการได้ แต่ก็ได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปเนื่องจากพื้นที่สื่อออนไลน์เปิดโอกาสให้คนพิการได้ต่อรองอัตลักษณ์ที่ถูกมอบให้ ได้กลับด้วยอัตลักษณ์ที่ตนเองกำหนด

คำสำคัญ: การสื่อสารอัตลักษณ์, คนพิการทางการเคลื่อนไหว, เว็บไซต์ข่าว

The Communication of People with Physical Disability's Identity via News Websites in Thailand

Prang Tharawanich¹

¹National Institute of Development Administration

Graduate School of Communication Arts and Management Innovation

E-mail: ¹ptharawanich@hotmail.com

Received: December 22, 2019

Revised: May 26, 2020

Accepted: May 29, 2020

Abstract

This qualitative research aimed 1) to study the presentation of the identity of people with physical disability through the news headlines and news picture in a news website of an organization that is a member of the Federation of Thai Broadcasting and Television Professions, 2) to study the presentation of the identity of people with physical disability through the news headlines and news picture in a news website of the organization founded by people with physical disability, and 3) to study the relationship between the identity of people with physical disability on both websites. The results reveal the identity of people with physical disability from the news website of an organization that is a member of the Federation of Thai Broadcasting and Television Professions are persons with physical differences, they are not the same group to general people, they are miserable and pitiful, but they have the ability. The identity of people with physical disability from the news website of the organization founded by people with physical disability are persons with physical differences, they are not the same group to general people, they are not miserable and pitiful, and they have ability. The relationship between the identities in the two websites agreed on people with disability identity are persons with physical differences, they are not the same group to general people, and they have the ability. The disagreed identity is persons with disability are miserable and pitiful. This reflects that Thai society is during the transition period of changing the perspective towards disabilities but had not yet loosened negative attitudes toward people with disability. However, it has been changing bit by bit due to online landscape that allowed them to negotiate and refuse discourse in the news and are able to dignify representations of their own as members of society.

Keywords: Communication, Physical Disability, News Website

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาวคนพิการถูกใช้อำนาจในการเป็นตัวแทนของความเป็นจริงด้านความพิการในสังคมไทย ชาวคนพิการมักถูกเสนอแนะมองว่าเป็นความบกพร่องหรือสถานะด้อยค่า (Phillips, 1990) เป็นปัญหาและไร้พลัง (Haller & Zhang, 2014) การสื่อสารชาวคนพิการทางการเคลื่อนไหวได้ถูกประกอบสร้างจากคนนอก ผู้เขียนข่าวจึงถือเป็นผู้มีอำนาจควบคุมและบงการเหนือร่างกายของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้วยการให้ความหมาย และทัศนคติเชิงลบผ่านความเวทนา นำสงสาร การไร้ความสามารถ การเลือกปฏิบัติของสื่อ ก่อให้เกิดกำแพงทางสังคมขนาดใหญ่ที่ขวางกั้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางสังคมและสถานะทางสังคมของคนพิการ (Ang, 2015) รวมถึงการเข้าถึงสิทธิต่างๆ ที่คนพิการควรได้รับในฐานะพลเมืองไทย แม้ว่าประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญฯ ที่เน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรมอย่างสมบูรณ์มาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม แต่ทัศนคติของสังคมไทยต่อคนพิการยังคงถูกตอกย้ำผลิตซ้ำมายาคติดังกล่าวผ่านการรายงานข่าวที่กำหนดอัตลักษณ์เชิงลบให้กับคนพิการทางการเคลื่อนไหวเสมอมา อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการขององค์การสหประชาชาติกำหนดให้รัฐต้องสร้างทัศนคติด้วยการสนับสนุนให้ “สื่อ” ทุกรูปแบบ แสดงคนพิการในลักษณะที่สอดคล้องกับการเคารพสิทธิมนุษยชนและให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของคนพิการในสื่อเพื่อให้เห็นภาพความพิการอย่างถูกต้อง ด้วยความสามารถของสื่อที่ขึ้นกำหนดทิศทางทัศนคติได้ (Ryffel, Wirz, Kühne, & Wirth, 2014) สื่อจึงเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนอุดมการณ์ กำหนดการรับรู้ ทัศนคติ และอารมณ์ร่วมของสังคม (Gitlin, 1980) เมื่อภูมิทัศน์สื่อเดิมเปลี่ยนไปสู่สื่อออนไลน์ที่เปิดให้ทุกคนมีโอกาสเป็นเจ้าของพื้นที่สื่อได้เอง จึงเปิดโอกาสให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวมีพื้นที่ในการสื่อสารต่อรองอัตลักษณ์ที่กำหนดคุณค่าร่างกายและจิตใจในฐานะคนใน เผยให้เห็นคุณค่าความเสมอภาค สิทธิมนุษยชน และความหมายที่ตนเองกำหนดได้

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านหัวข้อข่าวและภาพข่าวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยว่ามีลักษณะอย่างไร
- 2) เพื่อศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวผ่านหัวข้อข่าวและภาพข่าวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่ก่อตั้งโดยคนพิการทางการเคลื่อนไหวว่ามีลักษณะอย่างไร
- 3) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยและในเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่ก่อตั้งโดยคนพิการทางการเคลื่อนไหวว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

นิยามศัพท์

การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วยผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ตัวสาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้ส่งสารส่งตัวสารข้อมูล สัญลักษณ์ ความรู้ประสบการณ์ความรู้สึก ความคิดเห็น ทัศนคติผ่านช่องทางเว็บไซต์ไปยังผู้รับสาร ในรูปแบบภาษาและภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกัน

คนพิการ หมายถึง คนพิการทางการเคลื่อนไหว

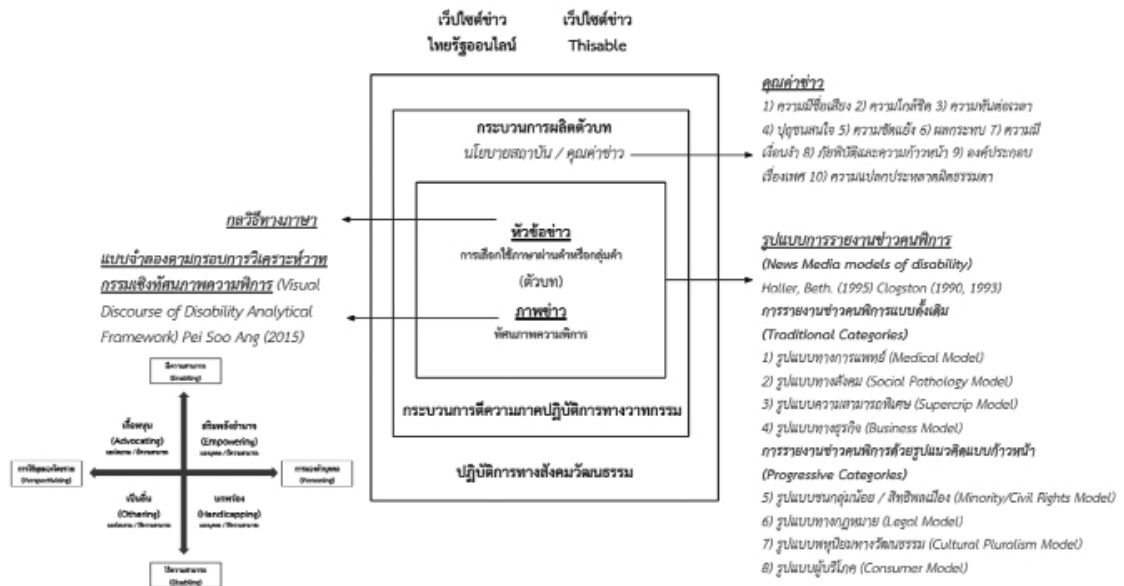
คนพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว หรือจากภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง

อัตลักษณ์ หมายถึง นิยามหรือความหมายของกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นผลของวาทกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ มีลักษณะเป็นพลวัต เลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงได้ ในที่นี้อัตลักษณ์ของคนพิการคือ การที่สังคมหรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คนพิการคิดว่าคนพิการเป็นใคร ขณะเดียวกันคนพิการคิดว่าตนเองเป็นใคร ซึ่งอาจจะตรงกันหรือไม่ก็ได้

ข่าว หมายถึง การรายงานเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงโดยผู้สื่อข่าวหรือผู้เขียนข่าว

เว็บไซต์ หมายถึง เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ (Thairath.co.th) และเว็บไซต์ Thisable (Thisable.me)

กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากร ได้แก่ เว็บไซต์ข่าวในประเทศไทย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บข้อมูลในตัวข้อข่าวและภาพจากเว็บไซต์ข่าวขององค์กรที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้แก่ เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ (thairath.co.th) องค์กรที่เลือกเป็นองค์กรที่มีภูมิทัศน์ครอบคลุมสื่อทั้ง 3 พื้นที่เป็นของตนเอง ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ และเว็บไซต์ Thisable (thisable.me) ขององค์กรที่เป็นคนพิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้ webscraper.io เป็นเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ข้างต้น ทั้งนี้รวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561

แผนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขั้นแรก เตรียมข้อมูล ค้นจากคำสำคัญ “พิการ” ในเว็บไซต์ จากนั้นคัดแยกเฉพาะข่าวคนพิการทางการเคลื่อนไหวโดยพิจารณาคำสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น คำศัพท์ที่ใช้อ้างถึงร่างกาย เช่น แขน ขา มือ เท้า หรืออุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ จากนั้นจะพิจารณา

ภาพหลักที่ปรากฏประกอบหัวข้อข่าวว่าเกี่ยวข้องกับคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือไม่ ผู้วิจัยไม่รวมรายงานที่เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการแพทย์ และไม่รวมบทความข้อพิพาททางการเมือง

ขั้นที่สอง จัดระเบียบข้อมูลโดยคัดแยกข้อความหัวข้อข่าวตามแบบจำลองตามรูปแบบการรายงานข่าวคนพิการ (News Media Models of Disability) ของ Haller (1995) Clogston (1989, 1990, 1991) ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มดั้งเดิม กลุ่มก้าวหน้า หากพบการรายงานข่าวทั้งสองแบบในหนึ่งข่าวจะนับเป็นกลุ่มที่ 3 คือ การรายงานแบบผสม คัดแยกภาพประกอบข่าวออกเป็น 4 กลุ่มตามแบบจำลองตามกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงทัศนภาพความพิการ (Visual Discourse of Disability Analytical Framework) ของ Ang (2015)

ขั้นตอนที่สาม ทำการแสดงข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ตามกรอบงานวิจัย

ขั้นตอนที่สี่ วิเคราะห์ข้อมูลวาทกรรมตามแนวทางของ Fairclough (1990) ในสามด้านคือ ตัวบท ปฏิบัติการวาทกรรม และปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม

ผลการวิจัย

ความถี่ของข่าว พบข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนข่าวในเว็บไซต์ข่าวไทยรัฐออนไลน์ในปี พ.ศ. 2560-2561

	ข่าวทั้งหมด	ข่าวพิการทั้งหมด	ข่าวพิการ ทางการเคลื่อนไหว	ร้อยละ
ไทยรัฐออนไลน์	54,222	245	64	0.07
thisable.me	384	384	217	56.5

1. ตัวบท

Fairclough (1990) กล่าวว่า การเลือกใช้คำศัพท์สะท้อนให้เห็นความคิดและทัศนคติของผู้ผลิตตัวบทและมีบทบาทในการกำหนดความคิดความเชื่อของผู้อ่าน ผู้วิจัยพิจารณาจากการเลือกใช้คำศัพท์ใน “คำเรียก” คนพิการ และคำหรือกลุ่มคำที่แสดงคุณลักษณะแวดล้อมคำเรียกคนพิการในหัวข้อข่าว

1.1 คำเรียกคนพิการ คำเรียกคนพิการแบบตรง

คือ คำเรียกที่มีคำเกี่ยวกับความพิการหรือความบกพร่องทางร่างกายปรากฏให้เห็นตรงไปตรงมา และคำเรียกคนพิการแบบอ้อม คือ คำเรียกที่ต้องพิจารณาถ้อยคำที่ปรากฏในบริบทร่วมด้วย เนื่องจากไม่ระบุความพิการได้พบคำเรียกคนพิการดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบคำเรียกคนพิการ

ตัวอย่างคำเรียกคนพิการ				
เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์			เว็บไซต์ Thisable	
คำเรียกคนพิการแบบตรง				
- คำว่า “คน” “ผู้” รวมกับคำว่า “พิการ”	คนพิการ ผู้พิการ		คนพิการ ผู้พิการ	
- คำว่า “คน” “ผู้” รวมกับลักษณะความพิการ	คนแขนด้วน		-	
- คำนามบอก เพศ วัย อาชีพ ความสัมพันธ์ รวมกับคำว่า “พิการ”	ชายพิการ หนุ่มพิการ สาวพิการ	คู่รักพิการ แม่เฒ่าพิการ พ่อค้าขายน้ำจรรยาพิการ	ชายพิการ หญิงพิการ แม่พิการ เด็กพิการ	ลูกค้าพิการ นศ.พิการ นักกีฬาพิการ
คำนามบอก เพศ วัย อาชีพ ความสัมพันธ์ รวมกับคำว่า “พิการ” รวมกับลักษณะความพิการ และ ส่วนขยาย	ครูมหาไถ่พิการครึ่งท่อน ชายพิการแขนลึงงอ	หนุ่มพิการไร้แขนขา สาวพิการไร้แขน	คนพิการไร้รัฐ-ไร้สัญชาติ สหภาพคนพิการ คนงานพิการหญิง มือกลองไร้แขน	คนพิการไร้สัญชาติ นักเคลื่อนไหวคนพิการ
- คำนามบอก เพศ วัย อาชีพ ความสัมพันธ์ รวมกับลักษณะ ความพิการ หรือส่วนขยาย (ไม่มีกับคำว่า “พิการ”)	ลุงแขนขาด ชายชราขาขาวขาด		มือกลองไร้แขน	
คำเรียกคนพิการแบบอ้อม				
- คำนามบอก เพศ วัย อาชีพ รวมกับอุปกรณ์ หรือชื่อเรียกลักษณะ ความบกพร่องทางการแพทย์	มนุษย์ล้อ หนุ่มนั่งวิลแชร์ ฤาษีเป็นโปลิโอ รปภ. ป่วยโปลิโอ		นักพาราแบดมินตันหญิง ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุติดเตียง ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรง ผู้ป่วยเคลื่อนไหวหัวไหล่ ศอก ข้อมือ	ผู้ใช้วิลแชร์ มิสวิลแชร์ คนนั่งวิลแชร์ ผู้โดยสารวิลแชร์

1.2 คำหรือกลุ่มคำที่แสดงคุณลักษณะแวดล้อม คำเรียกคนพิการ

เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์

1. การใช้คำหรือกลุ่มคำแสดงพฤติกรรม

1.1 ความมีศักยภาพ ด้านกีฬา มีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับชาติ ด้านการศึกษา ด้านจิตสาธารณะ ด้านความมานะอดทน เช่น “นักดบชนไก่คนพิการไทยคว้าแชมป์ไทยแลนด์ พารา-แบดมินตัน” “คู่รักนักสู้! คว้าเกียรตินิยม แต่ถูกช่างแต่งหน้าปฏิเสธเพราะกายพิการ” “ขอช่วยจนไม่มีคนพิการจากอุบัติเหตุ! เปิดใจมนุษย์ล้อ จิตอาสาเคยเมาขับหลังหัก “ไม่ท้อต่อโชคชะตา! ‘แบเลาะ นิวเดียวสร้างฝัน’ หนุ่มพิการไร้แขนขาสู่วิถี”

1.2 ความน่าสงสารและน่าเวทนา ถูกเอาเปรียบ ทำร้าย รังเกียจ เช่น “ไร้จิตสำนึก! เพจดัง เผยภาพคนพิการถูกแย่งใช้ลิฟต์ โดนแซงคิวเป็นประจำ” “แม่เฒ่าพิการ ถูกลูกไล่ ใช้ศาลาข้างทางเป็นที่นอนกับหลานพิการ” “โหดเหี้ยม ไร้ความปราณี! ชายพิการถูกทำร้าย ลากไปเผาทั้งเป็นกลางถนน” “มีใครไม่รังเกียจบ้าง...สาวพ้อแขนโดนอุบัติเหตุ ถูกไล่ออกเพราะเหมือนคนพิการ”

1.3 ความช่วยเหลือ ต้องการขอความช่วยเหลือ เป็นผู้รับและสังคมเป็นผู้ให้ เช่น “วอนช่วย...ชายพิการแขนขาลีบ ฐานะยากจน” “ถูกรถชนสาหัสนอนติดเตียง วอนบริจาคแพมเพิร์ส-อาหารเหลว” “มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มอบรถเข็นวีลแชร์แก่คนพิการ”

2. การถูกเลือกปฏิบัติ เช่น “คู่รักนักสู้! คว้าเกียรตินิยม แต่ถูกช่างแต่งหน้าปฏิเสธเพราะกายพิการ” “สาวโพสต์นกแอร์ไม่ต้อนรับคนพิการ ‘พาที’ ผู้บริหารลุยตอบเองจนเกิดดราม่า”

3. การขยายจินตภาพ เช่น “คลิบ” “ชมคลิบ” “เปิดคลิบ” “กล้องอีกมุม”

เว็บไซต์ Thisable.me

1. การใช้คำหรือกลุ่มคำแสดงพฤติกรรม

1.1 ความมีศักยภาพ เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการณรงค์สิทธิมนุษยชน ด้านคุณค่าคนพิการ ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี ด้านอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ด้านบันเทิง ด้านการเมือง และ

รวมถึงการใช้คำหรือกลุ่มคำแสดงความชื่นชมยกย่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เช่น “10 ภาพยนตร์แห่งแรงบันดาลใจที่ตัวเอกเป็นคนพิการ” “ระบบบาทสื่อทำข่าวคนพิการช่วงเลือกตั้ง” “ซื้อต้องตระหนักเรื่องสิทธิ- สิ่งอำนวยความสะดวก” “เลื่อนไต่สวน ‘ฟ้องกลุ่ม’ คนพิการเหตุ กทม. สร้างลิฟต์บีทีเอสไม่เสร็จ” “ผู้เสียหายเหตุทุจริตจ้างงานคนพิการยื่นหลักฐาน ชวนคนพิการลุกต่อสู้เพื่อสิทธิตัวเอง” “ปรับเงินอุดหนุน นศ. พิการเรียนระดับมหาวิทยาลัยตามค่าใช้จ่ายจริง-สาขาที่ขาดแคลน”

1.2 ผู้ถูกกระทำ เช่น “ศาลยุติธรรมสหรัฐฯ พักการพิจารณาคดีศูนย์เด็กพิการ หลังเด็กถูกเลือกปฏิบัติ - หน่วยงานศักยภาพไม่พอ “นักกีฬาพิการถูกปฏิเสธขึ้นเครื่องบิน เพราะไปทางออกฉุกเฉินเองไม่ได้”

2. การใช้คำหรือกลุ่มคำที่สื่อความเท่าเทียม
ปรากฏข้อมูลหัวข้อข่าวที่สื่อถึงการเข้าถึงบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การมีอารมณ์ความรู้สึกเหมือนคนทั่วไป ซึ่งเป็นข่าวทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ เช่น “เรียนด้วยกันได้อย่างกลมกลืน” “สโมสรพรีเมียร์ลีก เพิ่มพื้นที่เอื้อผู้ใช้วีลแชร์เข้าถึงสนามฟุตบอลอย่างเท่าเทียม” “หญิงพิการก็มีอารมณ์ ความรัก และความรู้สึกทางเพศได้เหมือนกัน” “คนพิการคุยกับสื่อ: อย่ามองแค่ที่น่าสงสาร เพราะคนพิการไม่ได้มีแค่มุมเดียว” “เรื่องเล่าไม่เอาหน้าตา งานทอล์คคนพิการที่ไม่ได้มีแค่เรื่องเศร้าและอาจทำให้คุณเข้าใจคนพิการมากขึ้น”

3. การใช้คำหรือกลุ่มคำที่สื่อชีวิตอิสระ เช่น “7 อันดับเมืองในสหรัฐฯ เอื้อคนพิการใช้ชีวิตอย่างอิสระ”

4. การใช้คำหรือกลุ่มคำที่สื่อสิทธิเสรีภาพและโอกาส เช่น “แอฟริกาใต้จัดเทศกาลคนพิการ เชื้อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดี” “5 วิธีที่ทำให้คนพิการมีส่วนร่วมในทุกๆ ขบวนการเคลื่อนไหว”

5. การใช้คำหรือกลุ่มคำที่สื่อความเหลื่อมล้ำ เช่น “70% ของคนในแคนาดาเลือกคน ‘ปกติ’ มากกว่าคนพิการเข้าทำงาน” “ทวิตเตอร์เพิ่มความ ‘พิการ’ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ถูกคุ้มครองจากทวิตแสดงความเกลียดชัง” “นิวยอร์กมีระบบรถไฟใต้ดินที่ดีเยี่ยมสำหรับทุกคนที่ไม่ได้ใช้วีลแชร์”

สรุปการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำในสองเว็บไซต์
เว็บไซต์ข่าวทั้งสองมีการใช้คำเรียกคนพิการ
ด้วยคำว่า “พิการ” ร่วมกันกับ เพศ วัย อาชีพ ความ
สัมพันธ์ ไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีการเลือกใช้คำแสดง
ลักษณะแตกต่างทางร่างกายต่างกันโดย เว็บไซต์ไทยรัฐ
ออนไลน์ เลือกใช้คำที่อธิบายลักษณะความพิการอย่าง
ชัดเจน เช่น ครูมหาได้พิการครึ่งท่อน ชายพิการแขนลีบ
งอ หนุ่มพิการไร้แขนขา เป็นต้น ส่วนเว็บไซต์ Thisable
ใช้คำอธิบายลักษณะความพิการร่างกายด้วยคำที่
เกี่ยวข้องกับการแพทย์หรืออุปกรณ์ เช่น ผู้โดยสาร
วีลแชร์ ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรง ผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น

ด้านการใช้กลุ่มคำในเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์
แสดงความมีศักยภาพด้านกีฬา การศึกษา แต่ได้เลือก
ใช้คำแสดงความน่าสงสารและน่าเวทนา ถูกเอาเปรียบ
ถูกทำร้าย น่ารังเกียจ ต้องการความช่วยเหลือ ถูกกระทำ
ถูกเลือกปฏิบัติ เป็นหลัก อีกทั้งพบการตอกย้ำสถานะดัง
กล่าวด้วยคำชี้ชวนขยายจินตภาพ เช่น “ชมคลิป” “เปิด
คลิป” ส่วนการใช้กลุ่มคำในเว็บไซต์ Thisable แสดง
ความมีศักยภาพหลากหลายด้านที่ครอบคลุมคุณค่า
คนพิการ สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเหลื่อมล้ำ
ความไม่เท่าเทียม ชีวิตอิสระ

1.3 รูปแบบการรายงานข่าวคนพิการ พบผล
ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบรูปแบบการรายงานข่าวคนพิการ

ประเภทการนำเสนอข่าว	เว็บไซต์ไทยรัฐ ออนไลน์	เว็บไซต์ Thisable
การรายงานข่าวคนพิการด้วยรูปแบบแนวคิดดั้งเดิม (Traditional Catagories)	55	36
การรายงานข่าวคนพิการด้วยรูปแบบแนวคิดแบบก้าวหน้า (Progressive Catagories)	6	91
การรายงานข่าวคนพิการด้วยรูปแบบที่ผสม (Mixed)	3	0
รวม	64	127

1.4 ภาพประกอบข่าวคนพิการ พบกลุ่มภาพ
ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางเปรียบเทียบภาพประกอบข่าวคนพิการ

ภาพข่าว	กลุ่มภาพ “เกื้อหนุน” (advocating)	กลุ่มภาพ “เสริมพลังอำนาจ” (cmpowering)	กลุ่มภาพ “บกพร่อง” (hancicapping)	กลุ่มภาพ “เป็นอื่น” (othcring)	รวม
	16	10	12	26	64
เว็บไซต์ ไทยรัฐออนไลน์					
	32	77	0	0	109
เว็บไซต์ Thisable					ไม่มีภาพ ประกอบ ในทุกข่าว

2. ปฏิบัติการทางวาทกรรม

2.1 ปฏิบัติการทางวาทกรรมของเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์

2.1.1 การศึกษากรอบนโยบายของสถาบัน ข้อความหัวข้อข่าวในเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ซึ่งมีแนวทางจากหนังสือพิมพ์รายวันแนวประชานิยม เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบการรายงานข่าวเรื่องเรื้อรังอารมณ์มากกว่าเนื้อหาข่าวประเภทอื่นๆ รวมไปถึงการใช้ภาษาที่เน้นกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่าน

2.1.2 การศึกษากรอบการทำงานข่าว ด้วย สัดส่วนของจำนวนข่าวที่ปรากฏในเว็บไซต์เพียงร้อยละ 0.07 แสดงให้เห็นว่าคนพิการเป็นคนกลุ่มที่น้อยมากในสังคมที่ยังไม่ได้รับความสำคัญในฐานะสมาชิกในสังคม กรอบแนวคิดของผู้เขียนข่าวใช้แนวคิดแบบดั้งเดิม (Traditional Categories) ในการรายงานข่าว ซึ่งความพิการถูกนำเสนอว่าเป็นความเจ็บป่วยหรือผิดปกติที่ต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ บุคคลที่มีความทุพพลภาพจะเป็นคนด้อยประสิทธิภาพและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม “ปกติ” ได้ ทำให้คนพิการถูกนำเสนอในฐานะที่เป็นผู้ด้อยโอกาสที่ต้องพึ่งพาหรือสังคมให้สนับสนุนด้วยสำนึกเมตตา เป็นกุศล แต่ไม่ใช่สิทธิอันพึงมี แต่ก็น่าคิดว่าหากคนพิการต้องพยายามอย่างที่สุดจะทำสิ่งที่คนธรรมดาอยากจะทำให้สำเร็จได้ คนพิการและปัญหาความพิการเป็นภาระรายจ่ายของสังคม ไม่คุ้มค่าที่จะลงทุน

2.1.3 การศึกษาองค์ประกอบคุณค่าข่าว มีการใช้องค์ประกอบคุณค่าข่าวด้านความแปลกเด่น เช่น “ไม่ท้อต่อโชคชะตา! ‘แบเลาะ นัวเดียวสร้างฝัน’ หนุ่มพิการไร้แขนขาสู้ชีวิต” ด้านบุคลิคนสนใจ (Human Interest) เหตุการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์พื้นฐานของบุคลิคน รัก เกลียด โกรธ กลัว อิจฉาริษยา หรือเหตุการณ์ที่ผู้พิการเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น “แม่เฒ่าพิการ ถูกลูกไล่ใช้ศาลาข้างทางเป็นที่นอนกับหลานพิการ” “ล่าโจรใจบาป! หลอกเงินคนพิการจนหมดตัวก่อนชิงหนี พบผู้เสียหายอื้อ” ด้านองค์ประกอบเรื่องเพศ (Sex) เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และความผิดปกติ หรือเหตุการณ์ทั้งดีและอื้อฉาวของมนุษย์เพศหญิงเพศชาย เช่น “ผัวทิ้งแถมไล่ไปทำแท้ง! วอนช่วยสาวพิการไร้แขน ใช้เท้าเลี้ยง

ลูกน้อยลำพัง” ด้านความแปลกประหลาดผิดธรรมดา (Unusualness) เช่น “ไขข้อสงสัย อีบ่ได้จริงหรือ? หลังสาว 17 อ้าง ‘ฤาษีเป็นโปลิโอ’ ช่มชื่นมาราธอน” ด้านความมีเงื่อนงำ (Suspense) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วยังไม่สามารถจะคลี่คลายหรือตีแผ่หาสาเหตุได้นั้น เช่น “พบศพชายพิการแขนลีบงบนถนนเปลี่ยว คาดถูกฆ่า ก่อนนำมาโยนทิ้ง” ด้านความมีชื่อเสียง (Prominence) บุคคลที่มีชื่อเสียงจะมีคุณค่าข่าวสูง มักได้รับความสนใจ เช่น “สาวโพลีโตนกแอร์ไม่ต้อนรับคนพิการ ‘พาที’ ผู้บริหารลุยตอบเองจนเกิด ดราม่า” ด้านความขัดแย้ง (Conflict) เช่น “เล่าทั้งน้ำตา หนุ่ม อส.สำนึกผิด กระทั่งคนพิการ ฉุกเฉินถูกด่าเจ็บสุดทนไหว (ชมคลิป)” และด้านความทันต่อเวลา (Timeliness) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความสดมากจะคุณค่าข่าวสูงและเป็นที่สนใจของผู้อ่าน โดยข่าวคนพิการที่พบเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแลถูกรายงานอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีการเสนอข่าวและภาพข่าวในเชิงบวกแต่ยังคงซ่อนทัศนคติเชิงลบไว้อย่างแนบเนียน อาทิเช่น “เปลี่ยน ‘ภาระ’ เป็น ‘พลัง’ จูงใจคนพิการก้าวข้ามความบกพร่องของร่างกาย”

การศึกษาภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมสามารถสรุปได้ว่า ข่าวคนพิการในเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ถ่ายทอดประสบการณ์มุมมองผู้ผลิตตัวบทนำเสนอเหตุการณ์ข่าวที่ให้ข้อมูลผู้อ่านโดยยึดถือวาทกรรมทางการแพทย์ที่วัด “ความผิดปกติ” ทางร่างกายในเชิงประจักษ์ วาทกรรมด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการบนพื้นฐานของเศรษฐกิจทุนนิยม เน้นการทำงานแข่งขันตามระบบ ผู้ที่ไม่สามารถทำงานได้จึงต้องกลายเป็นภาระของสังคม วาทกรรมพุทธศาสนาในเรื่องความเชื่อเรื่องเวรกรรม ความมีเมตตาต่อผู้ตกทุกข์ได้ยาก วาทกรรมสงเคราะห์ที่ใช้ความเวทนา นำสงสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำงานสนับสนุนวาทกรรมข้างต้น โดยผ่านการรายงานข่าวรูปแบบแนวคิดดั้งเดิม ภาพประกอบข้อความหัวข้อข่าวเน้นแสดงส่วนอวัยวะที่บกพร่องผิดบรรทัดฐานความเป็นปกติสะท้อนความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะ “เป็นอื่น” ให้กับคนพิการ ผสมผสานพลังความเป็นอื่นด้วยองค์ประกอบด้านคุณค่าข่าวเร้าอารมณ์เชิงลบด้านความแปลกเด่น เหตุการณ์ที่บุคลิคนสนใจ ความมีเงื่อนงำ และองค์ประกอบเรื่องเพศ แม้มี

วาทกรรมสิทธิมนุษยชนค่อยๆ ก่อตัวขึ้นในเชิงบวกอันเนื่องจากการทำประเทศให้ทันสมัยแต่ยังคงแฝงนัยเชิงลบสะท้อนว่าคนพิการยังถูกกดทับจากสังคมอยู่และสนามประลองทางวาทกรรมกำลังต่อสู้กันอย่างเข้มข้น

2.2 ปฏิบัติการทางวาทกรรมของเว็บไซต์ข่าว Thisable

2.2.1 การศึกษากรอบนโยบายของสถาบันเว็บไซต์ก่อตั้งโดยคนในที่เป็นคนพิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข่าวและมุมมองใหม่เรื่องเกี่ยวกับคนพิการ มุ่งเสนอเรื่องของคนพิการให้กลายเป็นเรื่องของทุกคน ชาวคนพิการจึงไม่ถูกจำกัดอยู่แต่ในวงของคนพิการและผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ครอบคลุมกลุ่มคนอ่านเป็นคนทั่วไป กรอบนโยบายนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตตัวบทที่จะต้องนำเสนอข่าวเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายผู้อ่าน

2.2.2 การศึกษารอบการทำงานข่าว รายงานข่าวทั้งหมดเป็นข่าวคนพิการและกิจกรรมระหว่างคนทั่วไปกับคนพิการทั้งในและต่างประเทศ รายงานข่าวด้วยรูปแบบแนวคิดแบบก้าวหน้า (Progressive Categories) ซึ่งคนพิการถูกมองว่าเป็นสมาชิกของชุมชน แสดงออกทางการเมืองได้ตามกฎหมาย มีสิทธิพลเมืองเช่นเดียวกับคนกลุ่มอื่นๆ สิทธิตามกฎหมายสามารถฟ้องร้องเพื่อรับประกันสิทธิเหล่านั้นได้ ถูกมองว่าเป็นคนหลากหลายและเป็นกลุ่มผู้บริโภคซึ่งเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจและสังคมโดยทั่วไป

2.2.3 การศึกษาองค์ประกอบคุณค่าข่าว ใช้องค์ประกอบคุณค่าข่าวด้าน**ความมีชื่อเสียง (Prominence)** โดยมีหน่วยงานหรือองค์กรที่มีชื่อเสียงส่งเสริมโอกาสความเท่าเทียม เช่น เช่น “สโมสกรพรีเมียร์ลีก เพิ่มพื้นที่เอื้อผู้ใช้วีลแชร์เข้าถึงสนามฟุตบอลอย่างเท่าเทียม” “ยูเอ็นชี้รัฐบาลสหราชอาณาจักร ‘ล้มเหลว’ ในการพิทักษ์สิทธิคนพิการ” ด้าน**ปฏิกิริยาสนใจ (Human Interest)** เหตุการณ์ก่อให้เกิดอารมณ์พื้นฐานของปฏิกิริยา เช่น “เรื่องเล่าไม่เอาหน้าตา” งานทอล์คคนพิการที่ได้มีแค่เรื่องเศร้าและอาจทำให้คุณเข้าใจคนพิการมากขึ้น” ด้าน**ความแปลกประหลาดผิดธรรมดา (Unusualness)** เช่น “มือกลองไร้แขนได้ฉายา ‘มือร็อกล่องเร็วที่สุดในโลก’ ด้วยแขนเทียมอัลตราซาวด์” ด้าน**ความขัดแย้ง (Conflict)**

ในการใช้สิทธิที่บุคคลพึงมีตามกฎหมาย เช่น “ผู้เสียหายเหตุทุจริตจ้างงานคนพิการยื่นหลักฐาน ชวนคนพิการลุกต่อสู้เพื่อสิทธิตัวเอง” ด้าน**องค์ประกอบเรื่องเพศ (Sex)** ให้เห็นด้านบวกเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงเชิงชีวิตเป็นเรื่องทั่วไป เช่น “หญิงพิการก็มีอารมณ์ความรัก และความรู้สึกทางเพศได้เหมือนกัน” และด้านผลกระทบที่เป็นเรื่องกระทบคุณภาพชีวิตของทุกคน

การศึกษาภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมสามารถสรุปได้ว่า ชาวคนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ถ่ายทอดประสบการณ์มุมมองผู้ผลิตตัวบทตามกรอบนโยบายสถาบันประกอบกับองค์ประกอบคุณค่าข่าวในการนำเสนอเหตุการณ์ข่าวเชิงบวกให้ข้อมูลผู้อ่านโดยยึดถือวาทกรรมฟื้นฟูสมรรถนะคนพิการแสดงให้เห็นว่าคนพิการควรได้รับโอกาสเข้ามาแข่งขันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ผ่านการฟื้นฟูให้เป็นปัจเจกบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมที่มีระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ผ่านการชนะอุปสรรค และการรวมกลุ่ม วาทกรรมทางสิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิพึงได้รับอย่างเท่าเทียมโดยมีอุปสรรคและอคติทางสังคมเป็นตัวกีดกันโดยเห็นผ่านการรายงานข่าวรูปแบบแนวคิดก้าวหน้าได้เป็นหลักและพลังของภาพประกอบข้อความหัวข้อข่าวสะท้อนความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อหนุนและเสริมพลังอำนาจให้กับคนพิการ สะท้อนว่าแม้คนพิการมีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไปแต่ก็เป็นสมาชิกในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพดังคนทั่วไปโดยไม่ได้เป็นผู้บกพร่องหรือเป็นอื่น

3. ปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม

3.1 **ความรู้ทางการแพทย์** ที่มองความพิการจากสถานะทางชีววิทยาและสนใจการควบคุม “ความผิดปกติ” ในร่างกาย วัด “ความผิดปกติ” ในเชิงประจักษ์รวมทั้งการแบ่งประเภทและลำดับขั้นน้อยของสถานะความเจ็บป่วยอย่างเป็นระบบ ยังคงเป็นแนวทางหลักที่ครอบงำและนำไปสู่การให้ความหมายความพิการด้วยแนวคิดการแบ่งแยกร่างกายโดยใช้ความไม่พิการเป็นเป็นศูนย์กลาง (ableism) กำหนดบรรทัดฐาน “ความปกติ” มาให้ความหมายกับคนพิการในฐานะความผิดปกติหรือความบกพร่อง ซึ่งมีผลต่อคนพิการที่ถูกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมและถูกกีดกันมิให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3.2 ความเชื่อในพระพุทธศาสนาในวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อเรื่องเวรกรรมบุญกุศล ผังรากลึกตลอดมาในประวัติศาสตร์และเป็นความเชื่อในจิตสำนึกโดยไม่รู้ตัว ได้ปูพื้นฐานค่านิยมในสังคมสมัยใหม่ให้ปฏิบัติต่อคนพิการจากสถาบันศาสนาด้วยความไม่เท่าเทียม แบ่งชนชั้นให้คนพิการด้อยชั้นกว่าคนทั่วไป ผลักไสให้คนพิการตกเป็นวัตถุแห่งความเวทนา นำสงสารของคนทั่วไปในการสร้างสำนึกเมตตา ผ่านการทำกรกุศล ทำให้คนพิการเป็นผู้รับการสงเคราะห์ไม่ใช่ว่าการสนับสนุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.3 ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน มองว่าคนทุกคนต้องได้รับสิทธิพื้นฐานในฐานะที่เป็นมนุษย์ เพื่อให้คนๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้ ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนได้มีการพัฒนาขึ้นมาใน 2 ระดับคือ 1) สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญซึ่งปรากฏในกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ 2) ค่านิยมเรื่องเสรีภาพและความเท่าเทียม ความรู้ชุดนี้ได้ก่อตัวขึ้นในระยะหนึ่งแต่อำนาจจากชุดความรู้อื่นครอบงำ สิทธิมนุษยชนจึงถูกทำให้ดูไร้พลัง

3.4 ความรู้ทางด้านสื่อใหม่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลสามารถกระจายข่าวสารไปได้อย่างรวดเร็วและกว้างไกล มีการนำเอาเสียง ข้อความ และภาพไว้ในสื่อเดียวกัน (Kanchana & Nikhom, 2012) คุณลักษณะดังกล่าวทำให้อัตลักษณ์และวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนพิการสามารถถูกครอบงำกดทับหรือเคลื่อนตัวส่งเสริมได้อย่างทรงพลังทั้งสองทิศทาง

สรุปผลการวิจัย

เว็บไซต์ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมระหว่างคนทั่วไปในฐานะคนนอกและคนพิการในฐานะคนในในการกำหนดอัตลักษณ์คนพิการ การนำเสนอสะท้อนให้เห็นการตอรองและโต้กลับทางอัตลักษณ์โดยเห็นได้จากกลวิธีทางภาษาและทัศนภาพความพิการสื่ออัตลักษณ์ของคนพิการปรากฏหลายลักษณะ

เว็บไซต์ข่าวไทยรัฐออนไลน์ มีผู้ผลิต คือผู้เขียนที่ไม่มีความพิการที่เป็นนักข่าวและกองบรรณาธิการ

ซึ่งมีอำนาจในการเลือกใช้อัตลักษณ์ภาษาเว็บไซต์และมีการเสนอข่าวทุกวัน ดังนั้นวาทกรรมความพิการจึงถูกประกอบสร้างโดยคนนอกตอกย้ำอัตลักษณ์คนพิการได้ตลอดเวลา และด้วยมีการภูมิทัศน์ครอบคลุมสื่อทั้ง 3 พื้นที่เป็นของตนเอง ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ จึงทำให้มีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ใช้กรอบนโยบายของสถาบันที่มีแนวทางจากหนังสือพิมพ์รายวันแนวประชานิยมเน้นเรื่องเร้าอารมณ์ด้วยองค์ประกอบคุณค่าข่าว ใช้ภาษาที่เน้นกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านสนใจ เมื่อเปรียบจำนวนข่าวทั้งหมดที่เสนอและข่าวคนพิการปรากฏพบเสนอข่าวคนพิการในจำนวนน้อยมาก ซึ่งน้อยกว่าสัดส่วนจำนวนคนพิการในประเทศไทย สะท้อนให้เห็นการจำกัดการมีตัวตนของคนพิการในฐานะสมาชิกของสังคม

สื่อกระแสหลักนี้ใช้บรรทัดฐานการแบ่งแยกร่างกายโดยใช้ความไม่พิการเป็นเป็นศูนย์กลางกำหนด (ableism) กำหนดคำเรียกคนพิการเพื่อจัดกลุ่มประเภทของบุคคล โดยมีการแบ่งแยกแบ่งเราเป็นบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไปแสดงความแตกต่างทางกายภาพอย่างเด่นชัด แผนการตีตราว่าเป็นคนประหลาด เช่น ชายพิการแขนลีบงอ ครุฑมหาไถ่พิการครึ่งท่อน เป็นต้น คนพิการยังถูกตรึงด้วยอำนาจทางการแพทย์ผ่านทางการสร้างความหมายคนพิการคือ การสูญเสียอวัยวะ เช่น นอนติดเตียง นั่งวีลแชร์ ตอกย้ำการเป็นบุคคลกลุ่มอื่น เช่น มนุษย์ล้อ ใช้การเปรียบเทียบร่างกายที่เป็นปกติตลอดจนบรรทัดฐานประสิทธิภาพในการทำงาน โดยผู้ที่ไม่ก้าวข้ามขีดจำกัดความพิการของตนเอง เป็นชนชั้นล่างที่รอคอยความช่วยเหลือด้วยความเวทนา นำสงสาร ถูกสร้างให้เป็นผู้รับการสงเคราะห์ และเชื่อมโยงคนพิการกับความยากจน เช่น วอนช่วย วอนบริจาค ฐานะยากจน เป็นผู้ถูกเอารัดเอาเปรียบ เช่น ถูกทำร้าย ถูกกลืน ถูกปฏิเสธ ในขณะที่ผู้ที่ก้าวข้ามผ่านขีดจำกัดความพิการของตนจะต้องพยายามอย่างยิ่งยวด เช่น สู้ชีวิต ไม่ท้อ นักสู้ เป็นต้น จึงจะถูกยอมรับว่าเป็นผู้มีศักยภาพ คำเรียกคนพิการยังปรากฏร่วมกับคำอื่นที่แสดงความมีศักยภาพให้เห็นอัตลักษณ์เชิงบวก แต่หาก

พิจารณาลึกซึ้งกลุ่มคำดังกล่าวแฝงนัยเชิงลบ เช่น คำว่า เกียรตินิยมแต่ถูกช่างแต่งหน้าปฏิเสธเพราะกายพิการ การรายงานข่าวจึงปรากฏแนวคิดแบบดั้งเดิมอยู่มาก โดยพบได้จากวาทกรรมทางการแพทย์ วาทกรรมด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการบนพื้นฐานของเศรษฐกิจทุนนิยมที่ให้ความหมายคนพิการว่าขาดพร่องต้องได้รับการฟื้นฟูรักษาให้กลับมาใกล้เคียงปกติ ผู้ที่ไม่สามารถทำงานได้จึงต้องกลายเป็นภาระของสังคม วาทกรรมพุทธศาสนาในเรื่องความเชื่อเรื่องเวรกรรม การเวียนว่ายตายเกิด ความมีเมตตาต่อผู้ตกทุกข์ได้ยาก เช่น โชคชะตา วาทกรรมสงเคราะห์ที่ใช้ความเวทนามาสงสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำงานสนับสนุนวาทกรรมข้างต้นซึ่งขับเน้นความต้อยของคนพิการ เมื่อหันมองดูภาพประกอบด้วยกรอบทัศนภาพความพิการภาพข่าว ตอกย้ำความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะ “เป็นอื่น” และ “บกพร่อง” ให้กับคนพิการเป็นหลัก ด้วยการเสนอภาพอวัยวะที่บกพร่องอย่างชัดเจนหรือแสดงภาพเปรียบเทียบภาพร่างกายที่เป็นปกติ การตีตราแบบสำเร็จรูปเหล่านี้ได้ลักทอการรับรู้ของคนในสังคมเกี่ยวกับคนพิการเข้าไว้กับวัฒนธรรมอย่างแน่นหนา เมื่อผสานพลังกับองค์ประกอบด้านคุณค่าข่าว จึงตอกตรึงอัตลักษณ์คนพิการและความสัมพันธ์กับสังคมไทยในเชิงลบ แม้พบมีวาทกรรมสิทธิมนุษยชนค่อยๆ ก่อตัวขึ้นภายใต้การทำประเทศให้ทันสมัยแต่ยังคงแฝงนัยเชิงลบ เมื่อไม่นับคนพิการเข้าเป็นสมาชิกในสังคมจึงมีการจัดการควบคุมเพื่อให้สังคมอยู่ในระเบียบด้วยการปฏิบัติทางสังคม อาทิเช่น การกีดกันทางการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้อกับคนพิการ กฎหมายและนโยบายที่ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง Naming and Visualising People in the Discourses of Disability ของ Ang (2015) ที่การใช้ชื่อเรียกคนพิการและการแสดงภาพคนพิการในวาทกรรมข่าวแสดงให้เห็นถึงการเลือกปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อสถานะทางสังคมของคนพิการ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์แสดงให้เห็นว่า คนพิการคือ 1) ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป 2) ผู้ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไป 3) ผู้มีเวทนามาสงสาร 4) ผู้มีศักยภาพ

เว็บไซต์ข่าว Thisable ผู้ผลิต คือผู้เขียนที่มีความพิการเป็นบรรณาธิการผู้เขียนข่าว ซึ่งมีอำนาจในการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาถ่ายทอดประสบการณ์มุมมองในเว็บไซต์ ดังนั้นวาทกรรมความพิการจึงถูกประกอบสร้างโดยคนในเพื่อกำหนดอัตลักษณ์คนพิการที่ตนเองต้องการเสนอแนวคิดต่อความคิดความเชื่อของคนในสังคมด้วยกรอบนโยบายของสถาบันที่มีแนวทางด้านสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียม การนำเสนอข่าวคนพิการให้เป็นเรื่องของทุกคนและไม่จำกัดอยู่ในวงของคนพิการและผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ครอบคลุมกลุ่มคนอ่านที่เป็นคนทั่วไป องค์กรประกอบคุณค่าข่าวจึงเน้นการสร้างความเข้าใจในเชิงบวกแก่ผู้อ่านมากกว่าการเร้าอารมณ์

สถาบันสื่อนี้ยอมรับแนวคิดทางการแพทย์ที่ใช้บรรทัดฐานการแบ่งแยกร่างกายโดยใช้ความไม่พิการเป็นเป็นศูนย์กลางกำหนด สะท้อนในคำเรียกคนพิการเพื่อจัดกลุ่มประเภทของบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไปแต่โดยภาพรวมเท่านั้น เช่น คนพิการ ผู้พิการ โดยไม่ระบุแสดงลักษณะความบกพร่อง และยอมรับการเป็นผู้ป่วย อาจใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรง ผู้ใช้วีลแชร์ ปฏิเสธการสื่อความแตกต่างลักษณะความพิการทางกายภาพอย่างชัดเจนในคำเรียกคนพิการดังปรากฏในสื่อกระแสหลัก ต่อรองอัตลักษณ์ที่สื่อกระแสหลักกำหนดโดยจำกัดความแตกต่างระหว่างคนทั่วไปและคนพิการให้อยู่ในขอบเขตทางความแตกต่างร่างกายเท่านั้น เช่น “หญิงพิการก็มีอารมณ์ ความรัก และความรู้สึกทางเพศได้เหมือนกัน” คนพิการปฏิเสธอัตลักษณ์ที่สื่อกระแสหลักผลักไสตนให้เป็นอื่นในสังคม และได้กลับทัศนคติบางประการของสังคมที่มองความพิการว่าเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เช่น ความเชื่อที่ว่าคนพิการต้องพึ่งพาผู้อื่นทุกเรื่อง มีแต่ความโศกเศร้าต่อความสูญเสียของตน โดยมองความพิการในฐานะว่าเป็นสิ่งประกอบสร้างทางสังคม คืออุปสรรคด้านทัศนคติที่สังคมกีดกันและเน้นว่าต้องมีความเปลี่ยนแปลงด้านนี้ ดังเห็นได้จากหัวข้อข่าว “คนพิการคุยกับสื่อ: อย่ามองแค่หน้าสงสาร เพราะคนพิการไม่ได้มีแค่มุมเดียว” “เรื่องเล่าไม่เอาหน้าตา งานทอล์คคนพิการที่ไม่ได้มีแค่เรื่องเศร้าและอาจทำให้คุณเข้าใจคนพิการ

มากขึ้น”เป็นต้น โดยไม่พบวาทกรรมพุทธศาสนาในเรื่องความเชื่อเรื่องเวรกรรม พบวาทกรรมฟื้นฟูสมรรถนะคนพิการชี้ชวนให้คนทั่วไปเห็นว่าคนพิการควรได้รับโอกาสและสิทธิเสรีภาพเข้ามาแข่งขันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ผ่านการฟื้นฟูให้เป็นปัจเจกบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมที่มีระบบเศรษฐกิจทุนนิยม เสนออัตลักษณ์เชิงบวกของคนพิการว่าเป็นผู้ศรัทธาในด้านต่างๆ ในหลากหลายมิติ ด้านกฎหมาย เช่น ฟ้อง ด้านการรณรงค์สิทธิมนุษยชน เช่น ต่อสู้เพื่อสิทธิ มีส่วนร่วมในทุกๆ ขบวนการเคลื่อนไหว ด้านการศึกษา เช่น เรียนระดับมหาวิทยาลัย ด้านบันเทิง เช่น ตัวเอกเป็นคนพิการ ด้านการเมือง เช่น เลือกตั้ง ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม เช่น แนะนำบทบาทสื่อ และด้านการใช้ชีวิตอย่างอิสระเป็นต้น เมื่อหันมองดูภาพประกอบข่าวด้วยกรอบทัศนภาพความพิการ ภาพข่าวส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะเกื้อหนุนและเสริมพลังอำนาจให้กับคนพิการ และปฏิเสธการเป็นอื่นและความบกพร่องอย่างสิ้นเชิง เมื่อผสมผสานพลังกับองค์ประกอบด้านคุณค่าข่าวจึงเสนออัตลักษณ์คนพิการและความสัมพันธ์ระหว่างคนพิการกับสังคมไทยในเชิงบวก วาทกรรมสิทธิมนุษยชนที่ก่อตัวขึ้นภายใต้การทำให้ทันสมัยในมุมมองของคนในนี้ แฝงความพยายามเพื่อนับรวมคนพิการเข้าเป็นสมาชิกในสังคมท่ามกลางความเหลื่อมล้ำ

ความไม่เท่าเทียม และการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนด้วยปฏิบัติทางสังคม อาทิเช่น การศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก กฎหมาย และนโยบายที่ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงในสังคมไทย

จะเห็นได้ว่าคนพิการสร้างความหมายใหม่ต่อการนำเสนอข่าวต่างๆ จากประสบการณ์หรือมุมมองของคนพิการเอง แสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์คนพิการมิได้เป็นไปตามวาทกรรมกระแสหลัก คนพิการมีความสามารถในการบริหารจัดการชีวิต ดูแลตัวเองและคนรอบข้างด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ขึ้นในแบบของตนเอง มีบทบาทในพื้นที่ที่หลากหลายในปริภูมิสาธารณะ คนพิการเลือกรับและสร้างอัตลักษณ์ให้กับตนเอง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ข่าว Thisable แสดงให้เห็นว่า คนพิการคือ 1) ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป 2) ผู้ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไป 3) ไม่ใช่ผู้นำเวหนาน่าสงสาร 4) ผู้มีศักยภาพ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์คนพิการในเว็บไซต์ข่าวไทยรัฐออนไลน์ และในเว็บไซต์ข่าว Thisable พบว่าอัตลักษณ์คนพิการที่มีความสอดคล้องคือ ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับคนทั่วไป เป็นผู้มีความสามารถ และอัตลักษณ์คนพิการที่มีความขัดแย้งกันคือ ผู้นำเวหนาน่าสงสาร

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ข่าว

อัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหว			
Thairath Online		Thisable	
สอดคล้อง	ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป มีอวัยวะไม่ครบสมบูรณ์ ประสบอุบัติเหตุ โรคภัย ป่วย ชรา ต้องการการรักษาแก้ไข ฟื้นฟู ต้องใช้อวัยวะอื่นแทน ทำกิจกรรมอย่างยากลำบาก ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนไหว ต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนทั่วไป มีความทุกข์	ผู้มีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป มีอวัยวะไม่ครบสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลให้มีพฤติกรรมที่แตกต่างจากคนทั่วไป สามารถยอมรับความพิการได้ มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมประจำวัน เช่น การเดินทาง เป็นต้น	
สอดคล้อง	ผู้ไม่ใช่บุคคลกลุ่มเดียวกับคนทั่วไป ถูกแยกจากคนทั่วไป ไม่มีความเท่าเทียม ไม่สำคัญ เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ การใช้ชีวิต สิ่งแวดล้อม เป็นต้น มีพฤติกรรมประหลาด และอาจเป็นอันตรายต่อผู้อื่น	ผู้ไม่ใช่บุคคลกลุ่มเดียวกับคนทั่วไป ถูกแยกจากคนทั่วไป ไม่ได้รับความเท่าเทียม ไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างแท้จริง และขาดโอกาส เช่น การเข้าถึงบริการสาธารณะ การเรียนรวม การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม อาชีพ สวัสดิการ เป็นต้น	

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ข่าว (ต่อ)

อัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหว		
	Thairath Online	Thisable
ขัดแย้ง	ผู้นำสงสาร นำเวทนา และต้องการความช่วยเหลือ สงเคราะห์ มีสภาพร่างกายผู้นำสงสาร ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ มีความทุกข์ มีปมด้อย นำรังเกียจ เป็นภาระ ยากจน และไม่มีอิสระในการดำเนินชีวิต เป็นภาระของคนใกล้ชิดและรัฐต้องอาศัยสังคม สงเคราะห์ และสวัสดิการจากรัฐ	เป็นผู้ไม่นำเวทนา นำสงสาร ต้องการความเข้าใจ และการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ถูกแยกจากคนทั่วไป ไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างแท้จริง ไม่ได้รับความเท่าเทียม ขาดโอกาส เช่น การเข้าถึงบริการ สาธารณะ การเรียนรู้ อาชีพ สวัสดิการ การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม เป็นต้น
สอดคล้อง	ผู้มีศักยภาพ มีความสามารถทางกีฬา การเรียน และการทำงาน มุ่งมั่น ให้กำลังใจ และช่วยเหลือผู้อื่นได้ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นได้ แต่ต้องสู้ชีวิต พินฝ่าอุปสรรคอดทน	ผู้มีศักยภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยเหลือตนเองได้ ก้าวข้ามขีดจำกัดทางร่างกาย มีอารมณ์ ความรู้และความรู้สึกทางเพศ มีชีวิตคู่ได้ ต่อสู้เพื่อสิทธิของตัวเองได้ และมีอิสระในการดำเนินชีวิต ใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไปในสังคมได้

อภิปรายผลการวิจัย

อัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน

อัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหวทั้งจากมุมมองคนในและคนนอกผ่านเว็บไซต์ข่าวในประเทศไทย มีนัยที่ทั้งสื่อมุมมองเชิงบวก มุมมองเชิงบวกแฝงนัยเชิงลบ และมุมมองเชิงลบต่อคนพิการปรากฏอยู่ในสังคมไทย ช่วงเวลา พ.ศ. 2560-2561 ซึ่งเป็นช่วงที่สังคมไทยยังคงอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านมุมมองในการมองความพิการว่าแตกต่างจากอดีต สอดคล้องกับ Thanomnual (2008) ที่พบว่าความหมายของความพิการมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ในช่วงนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะกฎหมายได้ให้ความสำคัญต่อสิทธิของคนพิการมากขึ้น ทำให้เห็นการปรับเปลี่ยนชุดภาพและภาษาในข่าวกระแสหลักไปในเชิงบวกขึ้นแต่ก็ยังไม่อาจสลัดทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการได้ เนื่องจากรากเหง้าทางความคิดของสังคมไทยที่เชื่อว่าความพิการเป็นกรรมเก่าจึงตกเป็นผู้รับการสงเคราะห์ที่ไม่ใช่การสนับสนุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลต่อมุมมองรวบยอดของผู้เขียนข่าวที่เป็นคนทั่วไปมีต่อคนพิการ สอดคล้องกับ Natthanan (2015) ที่เปรียบเทียบอัตลักษณ์ของคนพิการจากสองมุมมองพบว่าอัตลักษณ์จากมุมมองบุคคลที่ไม่ใช่คนพิการส่วนใหญ่ต่อยกย่องว่าคนพิการมีร่างกายที่แตกต่าง แบ่งแยก ต่อกว่าคนทั่วไป ส่วนในมุมมองของคนพิการแม้ว่าจะมีความแตกต่างทางร่างกาย แต่ส่วนใหญ่มองว่าคนพิการ

สามารถยอมรับความพิการได้ และได้กลับมาว่าคนพิการมีศักยภาพ

กรอบแนวคิดสถาบันสื่อกำหนดอัตลักษณ์คนพิการทางการเคลื่อนไหว

มิติมุมมองต่อคนพิการในการรายงานข่าวแตกต่างกันตามกรอบนโยบายของสถาบันสื่อ การทำงานข่าว และองค์ประกอบคุณค่าข่าว แม้ช่องทางวิธีการและการเข้าถึงข่าวสารของคนในสังคมจะแปรเปลี่ยนตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทว่ารูปแบบการนำเสนอข่าวจากมุมมองของคนทั่วไปยังคงยึดแนวคิดกระแสหลักที่ใช้ปฏิบัติกันมาเป็นเวลายาวนานในวิชาชีพจนคุ้นชิน ดังเห็นได้จากการวิเคราะห์รูปภาพและภาพข่าวซึ่งสะท้อนอำนาจในการกำหนดจำจองอัตลักษณ์คนพิการเอาไว้ในรูปแบบเดิมๆ เน้นรื้ออารมณ์กระตุ้นอารมณ์ผู้อ่าน อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ให้อำนาจในการเข้าถึงสื่อกับทุกคนได้ เปิดโอกาสให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวเข้ามาเป็นเจ้าของสื่อได้เช่นเดียวกัน ทำให้รูปแบบการนำเสนอข่าวด้วยมุมมองของคนในได้ก่อร่างสร้างคุณค่า ต่อร่องกับโครงสร้างของสังคมที่คอยกดทับ และสร้างความหมายผ่านการกำหนดอัตลักษณ์ของตนเอง สร้างความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างคนพิการด้วยกัน และระหว่างคนพิการและคนทั่วไป

คุณค่าข้าว คุณค่าคน ทิศทางการสื่อสารข่าวที่ต้องทบทวน

อัตลักษณ์คนพิการนี้เป็นหมวดหมู่ทางสังคมที่มีผลต่อการควบคุมทั้งตนเองและสมาชิกอื่นๆ ที่อยู่ในระดับต่างๆ ดังนั้นเมื่อไม่นับคนพิการเข้าเป็นสมาชิกในสังคมจึงมีการจัดการควบคุมเพื่อให้สังคมอยู่ในระเบียบ อาทิเช่น การกีดกันทางการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้อกับคนพิการ กฎหมายและนโยบายที่ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง การเลือกปฏิบัติด้านสื่อสารมวลชนสะท้อนในองค์ประกอบคุณค่าข่าว เช่น แสดงภาพความผิดปกติแปลกประหลาดเวทมนาน่าสงสาร ภาษาเร้าอารมณ์ ซึ่งล้วนสร้างผลกระทบต่อทัศนคติของผู้นับในสังคมได้ ในอีกมุมหนึ่ง พื้นที่สื่อข่าวของคนพิการมุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าของบุคคลมากกว่าความแตกต่างทางร่างกายภายนอกต่อรองและได้กลับว่าทหรรรรเรื่อง การกำหนดคุณค่าร่างกายและจิตใจที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมในสังคม และเสนอมุมมองเชิงบวกเพื่อให้ความรู้สร้างความเข้าใจ ภาพคิดข้างนี้ฉายให้เห็นว่าสื่อมวลชนเองอาจกลายเป็นอุปสรรคใหญ่ที่สำคัญในการขวางกั้นการมุ่งสู่การสร้าง “สังคมสำหรับทุกคน” (Inclusive society) ที่ทุกคนสามารถเข้ามาใช้ชีวิตในพื้นที่ทางสังคมและทำกิจกรรมทางสังคม ได้อย่าง “เท่าเทียม” และมี “ศักดิ์ศรี” ปราศจากการเลือกปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- Ang, P. S. (2015). *Naming and visualizing people in the discourses of disability*. (Doctoral dissertation). Retrieved from <http://hdl.handle.net/1959.14/1266524>
- Braille-Cet. (2018). Convention on the rights of persons with disabilities 2018. Data in Thailand: 19 April 2018. [In Thai]. Retrieved from <http://www.braille-cet.in.th/Braille-new/?q=news-1286>.
- Clogston, J. S. (1989). A theoretical framework for studying media portrayal of persons with disabilities. *The Annual Meeting of the Association for the Education in Journalism and Mass Communication* (Research report). Washington, D.C.:
- Clogston, J. S. (1990). *Disability coverage in 16 newspapers*. Louisville, KY: Advocado Press.
- Clogston, J. S. (1991). *Reporters' attitudes toward and newspaper coverage of persons with disabilities*. (Unpublished doctoral's dissertation). Michigan State University, East Lansing.MI:
- De Fina, A., Schiffirin, D., & Bamberg, M. (2006). *Discourse and identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

ต่อกัน ในสนามการต่อสู้ที่น่าจะมีผลชี้ชวนให้ผู้ตั้งคำถามวิพากษ์ หรือครุ่นคิดถึงอำนาจอันทรงพลังของสื่อออนไลน์ที่สามารถกำหนดอัตลักษณ์คนพิการและทิศทางทัศนคติของคนในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข่าวคนพิการของสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ในประเด็นเกี่ยวกับคนพิการมักทำโดยขาดความเข้าใจ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบและสื่อสารสาธารณะซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดอัตลักษณ์คนพิการในสื่อ ต้องสร้างจิตสำนึกและสนับสนุนให้ “สื่อ” ทุกรูปแบบเข้าถึงคำปรึกษาจากคนพิการและข้อมูลการสื่อสารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพิการ เพื่อสื่อสารเรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับการเคารพสิทธิมนุษยชนอย่างถูกต้อง ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคนพิการควรสะท้อนถึงอัตลักษณ์ที่สง่างามของบุคคลในฐานะสมาชิกของสังคม และความพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความหลากหลายของมนุษย์ จะช่วยให้เกิดทัศนคติเชิงบวก ลดการความไม่เท่าเทียมในสังคม และจะช่วยให้คนพิการและคนทั่วไปเป็นประชากรกลุ่มเดียวกันในสังคมไทยได้ ในการทำการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการสื่อสารอัตลักษณ์คนพิการประเภทอื่นๆ ในสื่อออนไลน์

- Department of Empowerment of Persons with Disabilities. (2019). *Report of Disability Situation*. Data in Thailand: 19 April 2019 [In Thai]. Retrieved from <http://dep.go.th/Content/View/4232/1>.
- Department of Empowerment of Persons with Disabilities. (2019). *Type and Criteria of Disability*. Data in Thailand: 6 May 2019 [In Thai]. Retrieved from <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2552/E/077/2.PDF>.
- Fairclough, N. (1990). *Language and power*. London: Longman.
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. London: Longman.
- Fairclough, N., & Wodak, R. (1997). Critical discourse analysis. In T. Van Dijk (ed.). *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*, 2, 258-284.
- Gitlin, T. (1980). *The whole world is watching*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Haller, B. (1995). *Disability rights on the public agenda: News media coverage of the Americans with Disabilities Act*. (Unpublished doctoral's dissertation). Temple University, Philadelphia. PA:
- Haller, B. (1995). *Rethinking models of media representation of disability*. *Disability Studies Quarterly*, 15(2), 26-30.
- Haller, B. (2010). *Representing disability in an ableist world: Essays on mass media*. Louisville, KY: Advocado Press.
- Haller, B., Panaitescu, M.D., Rioux, M., Laing, A., Vostermans, J., & Hearn, P. (2012). The place of news media analysis within Canadian disability studies. *Canadian Journal of Disability Studies*, 1(2), 43-46.
- Haller, B. & Zhang, L. (2014). Stigma or empowerment? What do disabled people say about their representation in news and entertainment media?. *Review of Disability Studies*, 9(4), 19-33.
- Jittima, J. (2008). *The construction of disable self identities*. (Doctoral dissertation). Retrieved from http://thesis.swu.ac.th/swudis/Dev_Ed/Jittima_J.pdf
- Kanchana, K., & Nikhom, C. (2012). *New media handbook*. Bangkok: Pabpim Press.
- Mackelprang, R. W. & Salsgiver R. O. (2016). *Disability: A diversity model approach in human service practice*. New York, NY: Oxford University Press.
- Malee, B. (1994). *Basic newspaper principles*. Bangkok: Prakaipruk.
- Natthanan, K. (2015). *Critical discourse analysis of the relationship between language and identity of people with disabilities in Thai society from the perspective of people with and without disabilities, 1991-2011*. (Doctoral dissertation). Retrieved from <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/287970>
- Natthanan, K., Wilaisak, K., & Wipawan, Y. (2015). Positive identity with negative implications of the disabled: The relationship between language and identity of the disabled in Thai society. *Silpakorn University Journal*, 35(1), 125-148.

- Pennapa, K. (2010). *Gender ideology in headlines of criminal news in Thai newspapers: A critical discourse analysis*. (Doctoral dissertation). Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/36307>
- Phillips, M.J. (1990). Damaged goods: The oral narratives of the experience of disability in American culture. *Social Science & Medicine*, 30, 849-857.
- Ratana, P. (2002). *Reality construction and the judgment of news subjects through story narration in newspapers*. (Master's thesis). Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/946>
- Ryffel, A. F., Wirz, D. S., Kühne, R., & Wirth, W. (2014). How emotional media reports influence attitude formation and change: The interplay of attitude base, attitude certainty, and persuasion, *Media Psychology*, 17(4), 397-419.
- Sasithon, Y. (2002). *Audience's definition of news*. (Master's thesis). Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/981>
- Shoemaker, P.J. Stephen D. & Reese, S.D. (1996). *Mediating the message, theories of influences on mass media content*. New York, NY: Longman.
- Suneerat, L. (2004). *Discourse in suicide in Thai newspapers*. (Master's thesis). Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/1059>
- Tavee, C. (2008). Prospective on disability through concept and theory. Bangkok: Thana Press.
- Thanomnual, H. (2008). *Disability discourses in modern Thai narratives*. (Doctoral dissertation). Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/57066>
- Thepporn, M. (2006). *A Study of meaning and value of life of people with disabilities in buddhism: A case study of buddhist monks' understanding in Khonkaen province* (Research report). Nakhon Pathom: Ratchasuda College, Mahidol University.